



## УПОВНОВАЖЕНИЙ ІЗ ЗАХИСТУ ДЕРЖАВНОЇ МОВИ

провулок Музейний, 12, м. Київ, Україна, 01001, тел. (044) 256-60-84,  
e-mail: [info@mova-ombudsman.gov.ua](mailto:info@mova-ombudsman.gov.ua), сайт: <https://mova-ombudsman.gov.ua>

№ \_\_\_\_\_ від \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

на № \_\_\_\_\_ від \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

Голові громадської організації  
«Зелений лист»

Владиславу БАЛІНСЬКОМУ  
вул. Катерининська, 77, м. Одеса,  
65011

[zeleniy.list1@gmail.com/](mailto:zeleniy.list1@gmail.com)

### Шановний пане Владиславе!

На адресу Уповноваженого із захисту державної мови (далі – Уповноважений), правовий статус якого визначений Законом України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» (далі — Закон), надійшло Ваше звернення щодо невідповідності Статуту територіальної громади міста Одеси (далі – Статут), затвердженого рішенням Одеської міської ради № 1240-VI від 25.08.2011, вимогам законодавства України. Звернення зареєстроване в Секретаріаті Уповноваженого за № 496-Вх. від 22.06.2022. В межах компетенції інформую про таке.

Статтею 19 Конституції України визначено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Статтею 10 Конституції України передбачено, що **державною мовою в Україні є українська мова**

Згідно з пунктами 1 та 2 частини другої статті 49 зазначеного Закону завданнями Уповноваженого є: **захист української мови як державної** та захист права громадян України на отримання державною мовою інформації та послуг у сферах суспільного життя, на всій території України й усунення перешкод та обмежень у користуванні державною мовою.

Відповідно до статті 6 Закону кожний громадянин України **зобов'язаний** володіти державною мовою.

Під час розгляду та аналізу Статуту підтвердилась інформація, зазначена у Вашому зверненні, що деякі положення Статуту суперечать вимогам Закону.

Так, в преамбулі Статуту зазначено, що «російська мова є мовою міжнаціонального спілкування в Одесі».



UB  
Секретаріат Уповноваженого із захисту державної мови  
№1895/05--Вх. від 22.07.2022  
КЕП: Кремінь Т. Д. 22.07.2022 16:02  
58E2D9E7F900307B040000003FC033000A879D00

В статті 34 Статуту визначено, що «російська мова є невід'ємною складовою культурної спадщини міської громади та використовується в усіх сферах суспільного життя».

Конституційний Суд України у рішенні від 14.07.2021 у справі за конституційним поданням 51 народного депутата України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» (далі – Рішення) наголосив на тому, що громадянин України **не має обов'язку володіти іншою мовою, ніж державна**, тому надання йому **поза його волею** інформації іншою мовою, ніж державна, є порушенням його прав, що є несумісним із Конституцією України.

Водночас, у зв'язку з військовою агресією з боку російської федерації й використанням нею «мовного питання» як одного з інструментів своєї геополітичної експансії, загроза українській мові **рівносильна** загрозі національній безпеці України, існуванню української нації та її держави, і без повноцінного функціонування української мови в усіх ділянках публічного життя суспільства на всій території України українській нації загрожує втрата статусу й ролі титульної й державотвірної нації, що є рівнозначним загрозі зникнення Української держави з політичної карти світу. Українська мова як єдина державна має юридичний статус обов'язкового засобу спілкування в публічних сферах усередині країни.

Влада російської федерації **використовує** російську мову як один із інструментів геополітичної експансії, унаслідок чого створено загрозу загострення міжетнічних стосунків. Мовне питання від початку постання України як незалежної держави є одним із головних у веденні російською федерацією гібридної війни проти України. Трагічні наслідки таких дій з боку російської федерації для нашої держави виявилися в збройній агресії проти України, коли російська федерація здійснила окупацію частини території України - Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, а також в Донецькій та Луганській областях з утратою Україною на цій частині території свого суверенітету.

Крім того, як наголосив Конституційний Суд України, Україна є унітарною державою, в якій немає об'єктивних передумов для запровадження офіційної двомовності. Тому пропаганда або інша практична діяльність, спрямована на фактичне насадження українсько-російської двомовності в будь-якій ділянці публічного спілкування є **несумісними** з конституційно визначеним статусом української мови як державної.

Отже, наявність в Статуті будь-яких згадок про особливість використання російської мови на території Одеси, що суперечить вимогам законодавства, є неприпустимою.

На підставі вищезазначеного, з метою запобігання та усунення порушення прав громадян України, як Уповноважений звернувся до Одеської міської ради щодо оперативного вжиття усіх необхідних заходів для приведення Статуту у відповідність до вимог законодавства про державну мову.

Питання, пов'язані із захистом права громадян на отримання державною мовою інформації та послуг у відповідних сферах суспільного життя, а також усунення перешкод та обмежень у користуванні державною мовою, перебувають на постійному контролі Уповноваженого.

Дякую Вам за активну громадянську позицію та Ваші зусилля, спрямовані на утвердження української мови як державної.

**З повагою**

**Уповноважений із захисту  
державної мови**

**Тарас КРЕМІНЬ**